

اولین همایش انجمن کواترنری ایران

First Congress of Iranian Quaternary Association

قشم نگین خلیج فارس

مژگان استواری، کارشناس ارشد ژئوفیزیک، mjostovari@yahoo.com

چکیده:

ژئوپارک در لغت به معنی پارک زمین شناسی است. بنا به تعریف یونسکو از ژئوپارک، ژئوپارک گستره ای با مرز های کاملاً آشکار و پهنه کافی است که در برگیرنده چند پدیده زمین شناختی کمیاب و برجسته بوده و در آن گستره جاذبه های طبیعی، تاریخی و فرهنگی ارزشمند نیز یافت می شود. شبکه ژئوپارک های جهانی اکنون 63 عضو از 19 کشور جهان دارد که ژئوپارک قشم تنها ژئوپارک ایران و خاورمیانه در این شبکه است. ژئوتوریسم و ژئوپارک ها مزیت ها و اثرهای مثبتی دارند که از آنجمله می توان به اثرهای اقتصادی، اشتغال دانش آموختگان، جلوگیری از مهاجرت به شهرها، اثرهای آموزشی پژوهشی، اثرهای فرهنگی و درمانی اشاره کرد. قشم با داشتن جاذبه های متعدد و منحصر بفرد گردشگری، توانایی جذب شمار زیادی گردشگر از نقاط مختلف ایران و سراسر جهان را دارد و این موقعیت ویژه در این منطقه می تواند مسیر فعالیت های توریستی را در این جزیره منحول کند.

کلید واژه ها: پارک زمین شناسی، ژئوپارک قشم، ژئوتوریسم، جاذبه گردشگری.

Abstract:

A Geopark is defined by the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) in its UNESCO Geoparks International Network of Geoparks program as follows: A territory encompassing one or more sites of scientific importance, not only for geological reasons but also by virtue of its archaeological, ecological or cultural value. Global Geoparks Network has currently 63 members of 19 countries. Qeshm Island Global Geopark is the only geopark network in Iran and the Middle East. Geoparks and geotourisms have the advantages and positive effects such as: the economic effects, employment of graduates, prevent of migration to big cities, research and training effects, cultural and health effects. This island with numerous attractions and unique tourism sites has the ability to attract large number of tourists from different parts of Iran and throughout the world. This particular situation has a noticeable effect on the tourist activity on the island.

Keywords: Geopark , UNESCO, Qeshm Island, tourism.

مقدمه :

ژئوپارک در لغت به معنی پارک زمین شناسی است. بنا به تعریف یونسکو از ژئوپارک، ژئوپارک گستره ای با مرز های کاملاً آشکار و پهنه کافی است که در برگیرنده چند پدیده زمین شناختی کمیاب و برجسته بوده و در آن گستره جاذبه های طبیعی، تاریخی و فرهنگی ارزشمند نیز یافت می شود. شبکه ژئوپارک های جهانی اکنون 63 عضو از 19 کشور جهان دارد که ژئوپارک قشم تنها ژئوپارک ایران و خاورمیانه در این شبکه است. ژئوتوریسم و ژئوپارک ها مزیت ها و اثرهای مثبتی دارند که از آنجمله می توان به اثرهای اقتصادی، اشتغال دانش آموختگان، جلوگیری از مهاجرت به شهرها، اثرهای آموزشی پژوهشی، اثرهای فرهنگی و درمانی اشاره کرد.

بحث :

قشم بزرگترین جزیره خلیج فارس با پهنا ای در حدود 1600 کیلومتر مربع دربرگیرنده اولین ژئوپارک ایران و یکی از نقاط بی همتای جهان است که شامل مجموعه ای از پدیده ها و جاذبه های زمین شناختی طبیعی و تاریخی فرهنگی است. ژئوپارک جزیره قشم شامل گنبد و غار نمکدان، چشمه های گوگردی، دره های شگفت انگیز و داشتن ۲۵ کیلومتر ساحل بکر و زیبا دربخش جنوبی و همچنین چشم اندازهای زیبا و بیکران و داشتن حیات وحش یکی از بی نظیر ترین ژئوپارک های جهانی محسوب می شود. طاقدیس های بزرگ گنبد های نمکی ، رخنمون های آشکار ، لایه بندی های مشخص، انواع ریخت های فرسایشی، غارهای نمکی، رخنمون های آشکار، لایه بندی های مشخص، انواع ریخت های فرسایشی، غارهای نمکی وچشم اندازهای خیره کننده از جمله پدیده های زمین شناختی در قشم هستند.

جاذبه های دیگر این جزیره عبارتند از:

۱ . کوه بصیرا در فاصله ۱۱۰ کیلومتری شهر قشم واقع شده است که دارای مناظر زیبا و منحصر به فرد می باشد (شکل ۱).

شکل ۱. کوه بصیرا

۲. سد خالصی، بزرگترین سد جزیره قشم در نزدیکی روستای دیرستان که هر ساله در فصل زمستان و بهار گردشگران زیادی را به خود جذب می کند (شکل ۳).

شکل ۲. سد خالصی

۳. جنگل حرا، یکی از پدیده های نادر جهان که در ساحل شمالی جزیره قشم روستای طول (طبل) واقع شده است (شکل ۳).

شکل ۳. جنگل حرا

۴. قلعه پرتغالی ها، واقع در شهر قشم محله مسنی کنار ساحل شرقی قشم (شکل ۴).

شکل ۴. قلعه پرتغالی ها

۵. غارهای خریس، در ۱۷ کیلومتری شهر قشم کنار ساحل جنوبی (شکل ۵).

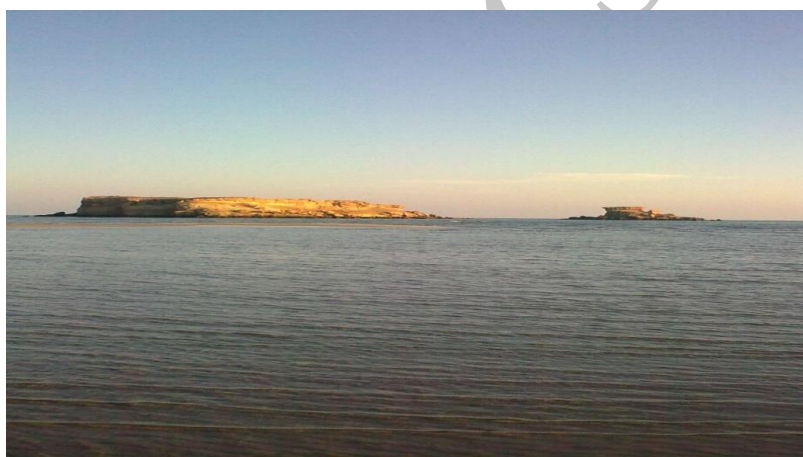
شکل ۵. غارهای خریس

۶. مسجد شیخ برخ، قدیمی ترین مسجد جزیره قشم در قرون اولیه اسلام در روستای کوشه (شکل ۶).

شکل ۶. مسجد شیخ برخ

۷. جزایرناز، یکی از سواحل زیبا در جاده ساحلی بعد از روستای ریگو و نرسیده به شهر سوزا که موقع پایین رفتن آب دریا(جزر) به جزیره قشم وصل می شود (شکل ۷).

شکل ۷. جزایرناز

نتیجه گیری :

ژئوپارک در لغت به معنی پارک زمین شناسی است. بنا به تعریف یونسکو از ژئوپارک، ژئوپارک گستره ای با مرز های کاملاً آشکار و پهنه کافی است که در برگیرنده چند پدیده زمین شناختی کمیاب و برجسته بوده و در آن گستره جاذبه های طبیعی، تاریخی و فرهنگی ارزشمند نیز یافت می شود. شبکه ژئوپارک های جهانی اکنون 63 عضو از 19 کشور جهان دارد که ژئوپارک قشم تنها ژئوپارک ایران و خاورمیانه در این شبکه است. ژئوتوریسم و ژئوپارک ها مزیت ها و اثرهای مثبتی دارند که از آنجمله می توان به اثرهای اقتصادی، اشتغال دانش آموختگان، جلوگیری از مهاجرت به شهرها، اثرهای آموزشی پژوهشی، اثرهای فرهنگی و درمانی اشاره کرد. قشم با داشتن جاذبه های متعدد و منحصر بفرد گردشگری، توانایی جذب شمار زیادی گردشگر از نقاط مختلف ایران و سراسر جهان را دارد و این موقعیت ویژه و تجمیع شگفتی های عالم خلقت در این منطقه می تواند مسیر فعالیت های توریستی را در جزیره عجایب هفت گانه خلیج فارس متحول کند.

منابع :

امری کاظمی، علیرضا؛ اطلس ژئوتوریسم ایران.